

949.72

Чкр

Г 70

СКА БИБЛИОТЕКА

П. ГОСПОДИНОВЪ

МЛАДА ДОБРУДЖА

№ 1, 10 лв.

**СОФИЯ
1932**

П. Господиновъ

МЛАДА ДОБРУДЖА

ДОБРУДЖАНСКА БИБЛИОТЕКА

София
Печатница „Художникъ“
1932

949.72

949.72

Укр

Г 70

НЕГОВИЯТЪ ЗАВЕТЪ

Укр

Думата ми е да сме съгласни по принципъ и на дѣло, и съ взаимно довѣрие, единъ за всички и всички за единъ, безъ зависть да изведемъ започнатото дѣло на желания край. Завистьта е изворътъ на всички злини и убийца на всички добри начинания, защото отъ несъгласието се раждатъ интригите, разединението и най-после — сигурното загиване!

Стефанъ Караджа

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
 „ДОРА ГАБЕ“ гр. Добрич
 Инв. № 0106812018

ОКРЪЖИ

„Г. К

Гр

Регионална библиотека
 „Дора Габе“ Добрич

9 300000 480583

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

20.18.....Г.

ТЪЗИ, КОИТО ОБИЧАТЪ ДОБРУДЖА

Младежътa е усмивката на днитѣ, които идватъ. Младежътa е лѣстовицата на бждащето. Когато единъ организъмъ застарѣе, младитѣ клетки го подмладяватъ и освежаватъ. Така животътъ се продължава. Отзвѣни ли дванадесетиятъ часъ, старитѣ си отиватъ, идва младежътa, за да увѣковѣчи започнатото дѣло. Така животътъ преждва.

Христосъ призова при себе си децата. Бждащето е на младитѣ, каза той. Христосъ като съвестъ презъ всички времена радостно боготвори всепобеждаващото начало въ свѣта — младежътa. Стара истина е: животътъ побеждава чрезъ младежътa, съ младежътa, за младежътa...

Всѣка организация се нуждае отъ млади клетки, за да опрѣснятъ и укрѣпятъ творческитѣ ѝ сили. Който отрича дейното участие на младежътa въ живота, — нейното голѣмо значение за щастливия изходъ на едно подето дѣло — е или наивникъ, или тѣсногрѣдъ „мждрецъ“.

Винаги първа, всѣкога неустрашима, младежътa живѣе, воюва, умира, за да въплоти чрезъ борба своето дѣло, — дѣлото на творческия животъ, който не познава препятствия.

Разгърнете историята. Колко много при-
мѣри на безстрашие и на самопожертвувател-
ност, колко много идеализъмъ и безкористие
— дѣло на ентузиазирани младежи — чертаятъ
небосклонитѣ на новото, на бждещето, пред-
вещаватъ зората на днитѣ, които се усми-
хватъ!

Кждето има смѣла и революционна борба,
търсете младежъта. Нейниятъ духъ е навсѣ-
кжде — и въ борбата за доброчестина, и въ
неугасващия копнежъ за свобода, и въ волята
за добротворство. Затова, който властвува
надъ младежъта, който може да овладѣе
нейната борческа стихия, бждещето принад-
лежи нему.

Обикновено се казва: сърцето не оста-
рява. За духа, който е осѣненъ отъ метеж-
ната страсть на младежъта, може съ право
да се каже: подвигътъ е вѣчно младъ, въ
него живѣе сърдцето на младежъта.

И, наистина, какъвъ щѣше да бжде
свѣтътъ безъ саможертвата и подвига? Ис-
торията не е ли низъ отъ самопожертвувания
предъ олтаря на фетиши и идеали?

Това преклонение предъ пламъка на
младитѣ има свое обяснение. И, ако младежъта
е станала примамка за всички организации,
национални движения и политически течения
— и това, разбира се, не е случайно. Всички
искать да я организиратъ, да я обсебятъ за
целитѣ на своята политика, да я направятъ
двигателенъ лостъ за осжществяването на
своя идеалъ. Всички разбиратъ, че само чрезъ

организираната воля, окриляна и подпомогнатата от борческия идеализъм на младежъта, животътъ придобива своя дълбокъ смисълъ, — самосъхранява се непобедимото въ него, — вѣчното скиталчество, борбата.

Животътъ е нѣщо промѣнчиво. Онова, което преждва съ него, като талисманъ и като надежда за по-добро бждеще, е въплотено въ волята за саможертва, въ неугасващия копнежъ на годинитѣ.

Историята ни учи, че за всепобеждаващия подвигъ нѣма прегради, че той винаги е победителъ, че той всѣкога е побеждавалъ чрезъ духа на младежъта. Какво означаватъ за насъ преградитѣ, бесилкитѣ, инквизицията?

Караджата умрѣ, но гордиятъ му духъ остана въ сърдцата на всички, които като него сж готови да се борятъ „до смъртъ за свободата на своето отечество, противъ всички негови врагове“. Волята за саможертва, изразена така внушително и красиво въ знаменитата му речъ, и днесъ възпламенява онѣзи, които живѣятъ въ неговата сѣнка.

„Вѣрвайте ме, братя, че съ по-високъ чинъ било или като последенъ редникъ едно нѣщо имамъ предъ видъ: да изпълня дълга си на тоя свѣтъ, да презра смъртъта и да зная да умра съ сабля въ ржка за свещенитѣ права на отечеството“.

За това, когато тиранитѣ мислѣха, че той е умъртвенъ, неговията гласъ прогърмя отъ бесилката:

„Умирамъ, да живѣе отечеството!“

Не е ли това единъ зовъ и къмъ насъ, които съдбата е орисала да следваме кървавата диря на буреносния му подвигъ? Нека си припомнимъ дивната балада на Христо Ботйовъ, въ която Хаджи Димитъръ, потъналъ въ кръвъ, въ бесъзнание, настойчиво пита:

„Кажѣ ми, сестро, де е Караджата“...

Съ тѣзи нѣколко думи поетътъ е искалъ да каже, че духътъ на Караджата е надежда и упование, че до като той е живъ въ сърдцата на младежъта, „правосъдниятъ день на народитѣ“ ще дойде, за да възвести за обща радостъ на всички възблѣнуваната свобода.

Това самочувствие трѣбва да го имаме и ние. И, макаръ поробени и покрусени отъ фаталния край на войната, помрачени отъ ужаса, на който е жертва нашата Родина, нека потърсимъ пжтекиѣ, които извеждатъ къмъ това високо съзнание, за да можемъ да се погълнемъ отъ него. Защото „свободата не ще Екзархъ, иска — Караджата“.

Младежъта, която по природа е по-идеалистична, чужда на пошлоститѣ и дрязгитѣ, много по-близо чувствува тази воля за борба и за саможертва. Както въ миналото, така и сега, тя е бивала винаги готова да презре смъртъта, за да остане вѣрна на идеала.

И добружанската младежъ, израстналъ въ изгнание, откърмена отъ хилядитѣ нещастия на своята поробена Родина, ще намѣри въ себе си сили да приобщи своята душа къмъ тази спасителна идея.

Това е заветъ, който Караджата ни

остави. Това е заклинанието на родна Добруджа. Това е дългътъ, който всички ще трѣбва да прегърнемъ, за да отхранимъ въ сърцата си и въ днитѣ на черното робство вѣрата, себеотрицанието и куража на нашия предтеча.

Освободителното добруджанско движение днесъ повече отъ всѣкога има нужда отъ този ентузиазъмъ, — особено отъ дейното съучастие на младежта. Наивно е да се твърди, че нейното организиране може да бжде пакостно за дѣлото на Добруджа. Напротивъ, то ще внесе въ редоветѣ на емиграцията повече вѣра, отъ която тѣй много сме осиротѣли.

Нека се огледаме въ организациитѣ: липсватъ идейни ръководители, които да сж се вживѣли въ мжкитѣ на добруджанството. Старитѣ, съ всичкитѣ имъ добри чувства, който иматъ къмъ дѣлото, платиха много данъкъ на партизанството. Тѣ отраснаха въ разни партийни капища. Дойдоха срѣдъ добруджанското бѣжанство съ своя манталитетъ, който се оказа чуждъ на психологията, която добруджанскитѣ маси бѣха отхранили въ себе си, — една психология и единъ манталитетъ, които иматъ своето обяснение въ незгодитѣ на тежкия емигрантски животъ и въ непосилнитѣ борби за къшей хлѣбъ. Нека добавимъ още — и въ ежедневнитѣ терзания отъ онова, което ставаше, което още съ по-голѣма жестокость продължава да се върши въ поробена Добруджа.

Добруджанското движение се нуждае отъ дейци, които не само да разбиратъ тежне-

нията му, — тв трѣбва да могатъ и да говорятъ съ езика на мжкитѣ му, да бждатъ добруджански деятели, апостоли, мжченици на освободителната идея.

Нека потърсимъ младежъта. Нека я организираме. Тя ще окрили душитѣ ни. Ще внесе въ редоветѣ на емиграцията ентузиазъмъ, защото е рожба на трагичната сждба, която изживѣ поробената ни Родина.

Добруджанската младежъ е еманация на борческия духъ, който кара нашитѣ сънародници въ Добруджа, съ цената на много нещастия, да продължаватъ борбата съ колонизаторитѣ цинцари, съ денационализаторската политика на Ромъния, — една борба, която цели права и свободи, която се въодушевява отъ голѣмия идеалъ за културно единство на българското племе.

Да потърсиме младежъта. Спасението е въ нея. Тя ще обнови нашитѣ редове, ще ни приобщи по-близо до мжкитѣ на Добруджа, ще способствува да отхранимъ въ душитѣ си по-будно национално самосъзнание, борческо чувство, ентузиазъмъ.

И, когато следъ време, синоветѣ и дъщеритѣ на онешастливена Добруджа се строятъ подъ черното знаме на Родината, можемъ да бждемъ спокойни: бждецето ще е съ насъ, ние ще сме победителитѣ, въ сърцата ни ще тупти всепобеждаващиятъ духъ на борбата, дълбокиятъ смисълъ на саможертвата, борческиятъ идеализъмъ на младежъта.

МИНАЛОТО ЧАКА СВОЯ ИСТОРИКЪ

Задъ насъ годинитѣ мълчатъ. Миналото крие много тайни, които още не сж развѣнчани. Старитѣ ревниво ги пазятъ за себе си, младитѣ сж минали покрай тѣхъ съ затворени очи. Една жестока енигма потиска душитѣ.

Така годинитѣ отлитатъ, страницитѣ на добруджанската история се умножаватъ, а добруджанци — улигани въ борба за насжщния — мълчаливо следватъ своя уреченъ пжтъ.

Нѣкога Добруджа бѣше свободна. Черната нощъ на ромънското робство, жестокостта на влашкия полицейски ботушъ, варварскитѣ изтжпления на ромънизма, денационализаторския курсъ на официална Ромъния, необузданата корупция, звѣрскитѣ изтжпления на цинцарщината, убийствата — всичко това, като мжчителенъ сънь, като омразни окови, завинаги бѣ захвърлено въ лоното на горчивия споменъ.

Свѣтли надежди, нови радости подъ лжчитѣ на възблѣнуваната свобода въ скоро време преобразиха живота на Добруджа. Вѣрлата въ утрешния день бѣ възпламенила волитѣ, пробудила за борба скрититѣ жизнени сили на добруджанския народъ.

Годинитѣ 1916 — 1918 сж едни отъ най-щастливитѣ за Добруджа. Докато гърлата на орждията тржбѣха ужаса на смъртъта, въ пространна Добруджа, каточе ли събудена отъ летаргически сънь, животътъ на българщината се възраждаше, буенъ, смисленъ и всеобемлещъ.

Бабадагскиятъ конгресъ дайде да възвести тази воля за борба и добротворство. Той каза високо на свѣта, че стоманената упоритостъ и непоколебимата народностна принадлежностъ на Добруджа сж останали неуязвени отъ агресивнитѣ домогвания и денационализаторскитѣ прийоми на шовинистична Ромъния.

Но, сждба! Задъ тази привидна пишностъ на краскитѣ събитията зрѣха въ тъмнина, далечъ отъ добритѣ чувства на добруджанци, скрити отъ тѣхния погледъ. Когато удари дванадесетиятъ часъ, цѣла Добруджа осъмна изненадана, покрусена, обезнадеждена.

Въ този проклетъ день волитѣ на всички бѣха като парализирани. Никой не дигна ржка противъ злата повеля на сждбата. Отпузнаха се хиляди омаломощени дѣсници, които нѣкога съ оржие браняха свободата на Родината.

Неочакваниятъ обратъ на събитията хвърли не само Добруджа, но и цѣлия български народъ въ пазвитѣ на отчаянието. Много блѣнове рухнаха, много съвести се помрачиха. Когато завоевателятъ дойде, параличътъ вече

бѣше обхваналъ всички: нито единъ живъ протестъ, никакъвъ признакъ на клокочещо негодуване.

Какъ стана вичко това? — България бѣ победена. Отчаянието и отне всичко, — и волята за борба, и вѣрата въ бждащето. Разпънатата отъ свои и отъ чужди, тя загуби борческото си самообладание. Ние сме съвременници на тѣзи каиновски дни. Българскитѣ национални знамена бѣха покрусени. Българскитѣ полкове се връщаха отъ бойнитѣ полета по своитѣ поробени краища безъ еполети, съ омаломощена енергия, безъ надежда въ бждащето. По цѣлата страна отчаянието се разхождаше цинично и дръзко. Кой можеше да вѣрва въ звездата на България следъ главоломната разруха? Така Добруджа отново бѣ поробена отъ Ромъния. Отъ тогава се изминаха доста години. Отъ тогава и до днесъ България продължава да се наводнява отъ бѣжанци. Тѣ не преставатъ да прииждатъ. Никакви изгледи не предвещаватъ, че тѣхниятъ притокъ ще престане, особено днесъ, следъ като поробенитѣ български покрайнини и въ частностъ Добруджа, се превърнаха въ арена за безнаказанитѣ жестокости на кървожадния победителъ.

Въ своитѣ асимилаторски похвати българскитѣ поробители продължаватъ да безчинствуватъ и да мародерствуватъ. Инсцениранитѣ поголовни убийства, системата на безследнитѣ изчезвания, репресалиитѣ, из-

ключителнитѣ режими — всичко това свирепо и жестоко продължава.

За да закържимъ картината, ще трѣбва да добавимъ нѣщо и за тежкото положение, въ което се намираше по това време добруджанската емиграция. Това бѣха непосилни години на материална несигурностъ и нищета. Така се роди идеята за организирането на добруджанската емиграция въ името на нейното материално благоденствие и за извоюване на политически, черковни и народостни свободи за поробения добруджански народъ.

Тукъ е мѣстото да посочимъ и на голѣмия идеализъмъ, който добруджанскитѣ българи, проявиха, останали въ предѣлитѣ на поробена Добруджа. Тѣ не се отчаяха отъ изключителното положение, въ което ги постави ромънското робство. Съ течение на времето, подъ една или друга форма, робска Добруджа започиа, да се проявява. Многоглавата хидра на кървавия ромънски шовинизъмъ бѣ победена и Ромъния заставена да даде известни концесии на добруджанскитѣ българи.

Тази борба за права и свободи продължава. Съ една методичностъ и системностъ тя логически крачи къмъ своя естественъ завършекъ. Ето защо въ този върховенъ моментъ намъ се налага да самосъхранимъ своето единство, — да бждемъ готови и да не пропуснемъ нито единъ случай, докато не увѣнчаемъ започнатото дѣло съ успѣхъ. Ние имаме вѣра въ своитѣ сили, — въ добруджан-

ската енергия и въ несъкрушимата воля на поробена и борческа Добруджа.

Никое робство не е било вѣчно. Врагътъ-похитителъ знае това и въ предчувствие на своитѣ последни дни все повече се ожесточава. Нека отвърнемъ на провокациитѣ му съ самообладание, убедени въ успѣха на отпочнатата борба.

НА ВЪРНА СТРАЖА ЗА ДОБРУДЖА

Обективнитѣ причини, които забавиха организирането на добруджанската младежъ, сж отъ най-различенъ характеръ. Ще трѣбва на първо мѣсто да припомнимъ особеното състояние на духоветѣ следъ 1918 год., когато покрусата отъ фаталния завършекъ на войната — горчивитѣ поуки и очаянието, които тя извика въ душитѣ на всички — по единъ жестокъ начинъ преломи волята за борба и вѣрата въ свѣтлото бждаще на българския народъ.

Това чувство имаха и добруджанци, които, следъ като по чудо се видѣха свободни, пробивътъ при Добро поле и Солунското примирие отново ги хвърлиха въ робство, — отново срамната робия на ромънската олигархия ги вземаше подъ своята опека.

Отъ друга страна непосредственитѣ грижи за обезпечаване на насщния хлѣбъ, — по това време жестокъ жребей и за добруджанския емигрантъ, особено за него, напусналъ своя домъ като бѣжанецъ, намерилъ спасение въ братска България, бедна и разорена отъ войнитѣ. Тази голѣма залисия, както и притокътъ на прииждащитѣ бѣжанци — и днесъ все още непрестаналъ — погълнаха

всецъло вниманието и борбата на добруджанската емиграция.

Презъ това време се постави началото на безплатни трапезарии, на пансионии за учащите се и пр. Въпросътъ за обезпечаване поминъка на добруджанскитъ бѣжанци, настаняването имъ, одворяването на градскитъ прокуденции — всичко това въ значителна степенъ поглъщаше борбитъ на емиграцията.

Така върховната повеля да се удовлетворятъ крещящитъ нужди на момента, като се даде приютъ и прехрана на крайно нуждающитъ се, изтласка на заденъ планъ идейното и организационно обособяване на емиграцията. Но нуждитъ и борбитъ съ течение на времето породиха идеята и калиха волята за изграждане на организационната мощъ и народностното съзнаване на добруджанскитъ прокуденици.

Така животътъ, съ силата на неумолимата си повелядаде плътъ и кръвъ на съюза „Добруджа“ и на неговитъ две подѣления — Младешкиятъ секретариятъ на организациитъ „Стефанъ Караджа“ и Женскиятъ секретариятъ на още младото женско добруджанско движение.

Годинитъ, когато зрѣеше нуждата за обособяване на добруджанското младежко движение, се съвпада и съ острата политическа криза, която изживѣваше добруджанската емиграция. Търсѣха се пжтища, чертаеха се основнитъ цели на съюза. Цѣлокупното добруджанско движение бѣ въ процеса на една

вътрешна, нека я наречемъ — духовна криза. Шепа чужди наемници правѣха опитъ да продадатъ идеализма на емиграцията за целитѣ на чуждата пропаганда. Първоначално тѣ се явиха като доброжелатели, маскирани като „идейници“ на националь-освободителното добруджанско движение. Спорѣше се и върху ефикасността на сръдствата за борба.

Малко преди това емиграцията бѣ жертва и на друга жестока междуособица, инспирирана отъ тѣй нареченитѣ „централисти“ и „върховисти“, т. е. на считащитѣ себе си за прѣми и пълновластни наследници на Бабабадагския народенъ съборъ и на представителитѣ на чисто емигрантското добруджанско движение, което по това време въ плѣнъ на фокусници още плащаше данѣкъ на увлеченията си подиръ кухи и безсъдържателни формули.

Тѣзи борби и днесъ още не сж заглѣхнали: все още се срещатъ набедени добруджански деятели, които съ усърдие робуватъ на догматизма и на чуждата пропаганда.

Нека прававимъ къмъ всичко това и слабото народностно съзнание на подрастващото добруджанско поколѣние. Поради материални затруднения то остана чуждо на идеитѣ за свободата на Добруджа.

Въ значителна степенъ обезвѣрена отъ фракционнитѣ медуособици, добруджанската младежъ следъ войната линѣеше. Нейното минало е предъ насъ. Най-похвалното й дѣло — фамозниятъ Добруджански младежки

съюзъ — е красноречиво доказателство за идейната поквара на тогавашната младежъ, изкупна жертва на словестнитѣ и братоубийствени борби срѣдъ емиграцията.

Този периодъ отъ детскитѣ години на младежкото добруджанско движение мина. Неговата история, за щастие твърде кратка, днесъ ни дава възможностъ да прозремъ лошитѣ страни въ дейността на едно национално движение, — опаснитѣ му увлечения, пагубнитѣ и съ нищо неоправдани цели, фалшивитѣ насоки, гибелнитѣ изкушения.

Едва презъ 1928 год. се постави сериозно начало за творческа и смислена работа. Първата шумненска конференция на младежкитѣ добруджански групи сложи кръстъ на идейната безпжтица и по единъ категориченъ начинъ очерта народностнитѣ и тактически позиции на млада Добруджа. Въ гласуваната отъ нея декларация дебело се подчертава нуждата отъ идейно, организационо и тактическо единство. Това още по-силно се изтъква въ втората разградска конференция. Отъ една нейна резолюция заемаме следнитѣ редове:

„Добруджанското младежко движение още въ своитѣ първи дни се видя принудено да подчертае повелително своето дълбоко убеждение, че само въ партийния и надкласовъ неутралитетъ на добруджанската емиграция е гаранцията за успѣха на подетата освободителна борба. Днесъ повече отъ всѣкога добруджанската младежъ декларира, че смѣло и упорито ще следва предначертания пжтъ отъ

досегашнитѣ младежки годишни конференции, че въ борбата си за права и за свобода неотклоно и съ удвоена енергия ще провежда своята заветна целъ — върховната повеля цѣлокупното добруджанско движение да се сплоти здраво около съюзното знаме, въодушевявайки се единствено отъ освободителната идея, която емиграцията си е поставила, като безаветно бди за самосъхранението и за осъществяването на организационното и идейното ѝ единство“.

Този духъ на единодействие и единомислие днесъ е въплотена действителность. Добруджанската младежь може да бжде горда, че въпрѣки всички препятствия е успѣла да изкове своята народностна идеология и тактическа позиция, които, като благоприятствуватъ добруджанското освободително движение, спомагатъ и на неговата самоотвержена борба.

ПОДЪ ЗНАМЕТО НА ПОДВИГА

Безъ организация нѣма борба, а безъ борба животътъ губи своя смисълъ. Само когато човѣкъ се отдаде въ служба на обществеността, осененъ отъ обаянието на нѣкоя идея, живота му придобива нравствена стойностъ. Така красотата и радостта, които преобразяватъ човѣка въ съзнателенъ гражданинъ, изпълнятъ душата му съ величие.

Тежка е участъта на загубенитѣ въ мрака на настоящето. Когато отчаянието се троняса по всички кръстопътища на живота, злиятъ гений, тържеството на тъмнитѣ страсти, за винаги убива творческата надежда, вѣрата въ благородната мисия на човѣка и гражданина.

Историята на човѣчеството, тази злопадетна баба, беззжбата пастъ на която фѣфли за толкова много чудеса, съ мъдростта на всички народи завинаги е завещала на поколенията пжтеводната идея: борбата е майка на всички велики начинания!

Всѣка борба, обаче, има опредѣлена цель. И нейниятъ логически край винаги се овѣнчава отъ подвига. Саможертвата е неговиятъ най-красивъ и най-внушителенъ изразъ. Единъ бегълъ погледъ върху жизнения пжтъ на Христо Ботйовъ е жива илюстрация на

тази житейска философия. За това първата и най-важна задача, която трѣбва да обедини добруджанската младеж — и като заветна цел да осмисли живота ѝ въ изгнание — е идеята за организирането ѝ за вѣрна и синовна служба предъ върховнитѣ интереси на добруджанството.

Едно националь-освободително движение — това ще трѣбва да подчертаемъ — е истинска школа, училище, университетъ. Организацията култивира личността, подбужда и подхранва социални чувства, обществена дисциплина, миросгледъ.

Въ живота побеждаватъ силнитѣ по духъ. Тази стара максима има еднакво значение за всички организации, особено за тепърва създаващитѣ се като нашата. Въ живота успѣватъ само мжжественитѣ характери. Побеждаватъ организациитѣ, които иматъ ясно и опредѣлено самосъзнание. Често съблазнитѣ и изкушенията се указватъ по-силни отъ предначертаната целъ. Ето защо, първото условие, което трѣбва да предшества една активна борба е системното култивиране на добродетели.

Необходимо е и възпитание, което единствено може да улесни политическото и народностното осъзнаване на известна борба. Обществената дейность предполага цѣлостни хора, — непоколебими въ убежденията и въ чувствата си. Тукъ само възпитанието не е достатъчно. Освенъ плановѣрната работа, отъ

сждбоносно значение сж живиятъ примѣръ и нравствениятъ гений на водачитѣ.

По този пжтъ на смѣла и енергична работа добруджанската младежъ ще обикне своята Родина не като парче земя, а като сжщинска рождена майка, — като духовность, отъ която винаги ще се чувствува нераздѣлна часть. А открила веднажъ голготската пжтека, която извежда къмъ храма на Родината, тя ще се приобщи и къмъ нейната трагична сждба. Когато веригитѣ на страната, която боготворимъ, станатъ наша лична сждба, дѣлото на саможертвата — подвигътъ въ името на Родината — ще спечели нови безкористни труженици.

Чрезъ бита на народа, съ приобщаването ни къмъ вѣковнитѣ терзания на Добруджание ще се родимъ за новъ животъ, — за живота на дълга и самоотречението. Добруджа има своя историческа сждба, къмъ която трѣбва да се приобщимъ. Съ своитѣ хлѣбородни полета, съ чара на тѣхната красота, тя трѣбва да ни стане близка, скжпа. Само така нашата отечествена любовъ ще се преобрази въ култъ, който ще ни ослѣпи и неудържимо ще ни призове къмъ подвигъ. Само така мжката на Добруджа ще ни стане неотлжчна сждба. Само така добруджанската емиграция ще заживѣе въ сѣнката на Караджата, въплотената мечта на нейния копнежъ за правда и свобода.

Обаче, всичко това далечъ не е достатъчно. Ние живѣемъ въ едно бурно време,

когато надъ всички въпроси социалния взема значителенъ привесъ. Не само българската, въобще съвременната общественостъ съ своитѣ нужди, съ върховната повеля на народнитѣ маси за преустройство и обнова, хвърля дълбока сѣнка върху националния въпросъ. Тукъ води началото си и теорията, че свободата на поробенитѣ, на националь-потиснатитѣ ще дойде съ пълното освобождение на икономически поробенитѣ, на социаль-потиснатитѣ.

Тази теория е колкото погрѣшна, толкова е и пакостна. Отъ великия борець и идеологъ на международния пролетариятъ Ж. Жоресъ знаемъ, че „малкото патриотизъмъ отдалечава отъ интернационала, многото патриотизъмъ сближава съ него“. И, наистина, за какви социални борби можемъ да говоримъ въ Добруджа, когато въ нея не сж позволени и най-елементарнитѣ човѣшки, национални, обществени борби и проявления? Класовата борба е възможна предимно въ държави, въ които има елементарни демократически свободи. Липсватъ ли тѣ — тя се изражда въ национална, съ което логически се укрепява не работническия фронтъ, а националния. Предъ насъ е примѣра на Китай, на Турция и др. държави, за да нѣма нужда да привеждаме теоритически съображения въ потвърждаване на горната мисль.

Има и другъ единъ сжщественъ въпросъ, който никога не трѣбва да се изпуска изъ предвидъ: ние сме народна, надпартийна организация. Въ името на организационото един-

ство, което е необходимо за Добруджа и за целитѣ на нашата борба, налага ни се да се обединимъ за тържеството само на онѣзи политически лозунги, които биха могли да ни сплотятъ. Не направимъ ли това, партизанството ще разуши устоитѣ на добруджанскитѣ организации, ще омаломощи усилията ни, отъ което най-много ще загубимъ ние, а наедно съ насъ и Добруджа.

За това преди всичко като добруджанци нашата парола трѣбва да бжде: Всички подъ знамето на всепобеждаващия подвигъ за вѣрна служба на Добруджа! Чрезъ нейното освобождение за свободата на всички поробени!

СЪДЪРЖАНИЕ :

	Стр.
1. Тъзи, които обичат Добруджа	3
2. Миналото чака своя историкъ	9
3. На върна стража за Добруджа	14
4. Подъ знамето на подвига	19

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „ЗВЪНАРЪ“

ул. „Бързияци“ № 1 София, IX

Добруджанският въпрос и борбитѣ на добруджанската емиграция, така грижливо обсъждани отъ редица конгреси на съюза, чакатъ да бждатъ изложени и систематизирани въ общодостъпни брошури за целитѣ и за нуждитѣ на добруджанската пропаганда. Съ тази задача Книгоиздателството „Звънаръ“ натовари г. П. Господиновъ, редакторъ на в. „Добруджа“ и секретаръ на Изпълнителния комитетъ на съюза „Добруджа“. За целта, като отдѣлни номера на „Добруджанска библиотека“, презъ годината ще излѣзатъ всичко петъ брошури, всѣка една отъ по две коли. По-долу предаваме само заглавията на отдѣлнитѣ номера :

1. Млада Добруджа; 2. Върху националния въпросъ; 3. Къмъ добруджанката; 4. Защо Добруджа бѣ поробена? 5. Завѣтитѣ на Ст. Караджа.

Всѣка една отъ брошуритѣ отдѣлно ще се продава по 10 лв., всички наедно предплатени до 1 май т. г. — 30 лв. До сега сж излѣзли отъ печатъ първитѣ два номера. Който запише най-малко петъ абонамента отъ библиотеката, получава едно годишно течение бесплатно, записалитѣ повече отъ петъ — и 10% върху стойността на инкасираната сума.

Ако Ви е скъпо народносното самосъзнание на добруджанската емиграция и нейното просвѣтно издигане, подкрепете ни въ отпочнатата работа за преуспѣване на добруджанското дѣло.